

Hızlandırılmış TMU'nun Tedaviye Dirençli Depresyonda Uyku Kalitesi ve Bilişsel Fonksiyonlar Üzerine Etkisi

İrem Nur Demirel, Hakan Emre Babacan, Ömer Faruk Uygur
Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Erzurum

GİRİŞ

Tedaviye dirençli depresyon (TDD) olgularında uyku bozuklukları ve bilişsel işlev kaybı yaygındır ve yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Hızlandırılmış transkraniyal manyetik uyarım (TMU) tedavisi, bu alanlarda hızlı iyileşme potansiyeli taşıyan yeni bir yaklaşımdır.

OLGU

Kırk altı yaşında kadın hasta, polikliniğimize yaklaşık 1 yıldır hemen her gün süren mutsuzluk, hayattan zevk alamama, uyku kalitesinde düşme, zihninin yeterince çalışmadığını düşünme ve işlevsellikte düşme şikayetleriyle başvurdu. Özgeçmişinde fluoksetin, paroksetin, venlafaksin ve duloksetin gibi tedavilerden yeterli yanıt alınamadığı öğrenildi. Hasta bize başvurduğunda vortiksetin 20mg/gün kullanıyordu. Maudsley Tedavi Direnci Ölçeklemesi'ne göre hastanın tedavi direnç skoru 9'du. İlaç tedavisinde herhangi bir değişiklik yapılmaksızın hızlandırılmış TMU tedavisi planlandı; Sol dorsolateral prefrontal korteks(DLPFK) hedeflenerek, 1800 atımlık intermittent theta burst stimulation(iTBS) protokolü günde 5 seans, 10 gün, 30 dakika aralıklarla, toplamda 50 seans ve 90.000 atım iTBS tedavisi uygulandı. Tedavi süresince yan etki gözlenmedi.

Tedavi öncesinde montgomery-asberg depresyon ölçeği(MADÖ) puanı 32, hamilton depresyon değerlendirme ölçeği(HDDÖ) puanı 25 olarak belirlendi. Tedavi sonrasında MADÖ 5'e, HAM-D 3'e geriledi. MADÖ ve HDDÖ intihar puanları sırasıyla 2 ve 3'ten 0'a geriledi. Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi puanı 16'dan 0'a, uykusuzluk şiddeti indeksi 8'den 0'a geriledi. Montreal bilişsel değerlendirme skoru 17'den 22'ye yükseldi. Yaşam kalitesi ölçeği puanı 48'den 7'ye düşüş gösterdi. Olgunun kendisinden olgu sunumu için yazılı ve sözlü onam alınmıştır.

SONUÇ

Bu olgu, hızlandırılmış TMU protokolünün sadece depresif belirtiler üzerinde değil, uyku sorunları ve bilişsel işlevsellik üzerinde de etkili olabileceğini göstermektedir. Tedavi süresince yan etki gelişmemesi yöntemin güvenilirliğini desteklemektedir. Özellikle uykusuzluk, düşük yaşam kalitesi ve bilişsel sorunları olan TDD hastalarında hızlandırılmış TMU hızlı etkili, ilaçsız bir seçenek olarak değerlendirilebilir. Bu etkinin uzun dönem takiplerde devam edip etmeyeceği tartışmalıdır ve daha geniş hasta gruplarında kontrollü çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler

Tedaviye dirençli depresyon, TMU, uyku kalitesi, bilişsel fonksiyonlar, yaşam kalitesi